Національна академія аграрних наук України
Інститут агроекології і природокористування

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ЗЕЛЕНИЙ КУРС ТА МІСЦЕ В НЬОМУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

д.е.н., професор, академік НААН
Оксана Дребот

Відповідно до визначення, даного ЮНЕП, «**зелена економіка**» визначається як економіка, яка підвищує добробут населення і забезпечує соціальну справедливість, суттєво знижуючи при цьому ризики для довкілля.

В найпростішому розумінні «**зелена економіка**» – це економіка з низькими викидами вуглецевих сполук, яка ефективно використовує ресурси і відповідає інтересам всього суспільства.

Україна належить до найзабрудненіших та екологічно проблемних країн – рівень навантаження на природне середовище в **4-5** разів перевищує аналогічні показники в інших країнах.

10 КЛЮЧОВИХ ГАЛУЗЕЙ ДЛЯ «ЗЕЛЕНОЇ ЕКОНОМІКИ»:

1. Будівництво;
2. Сільське господарство;
3. Промисловість;
4. Енергопостачання;
5. Рибальство;
6. Лісове господарство;
7. Туризм;
8. Транспорт;
9. Управління відходами;
10. Управління водними ресурсами.

РАДІОАКТИВНЕ ЗАБРУДНЕННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ УГІДЬ УКРАЇНИ

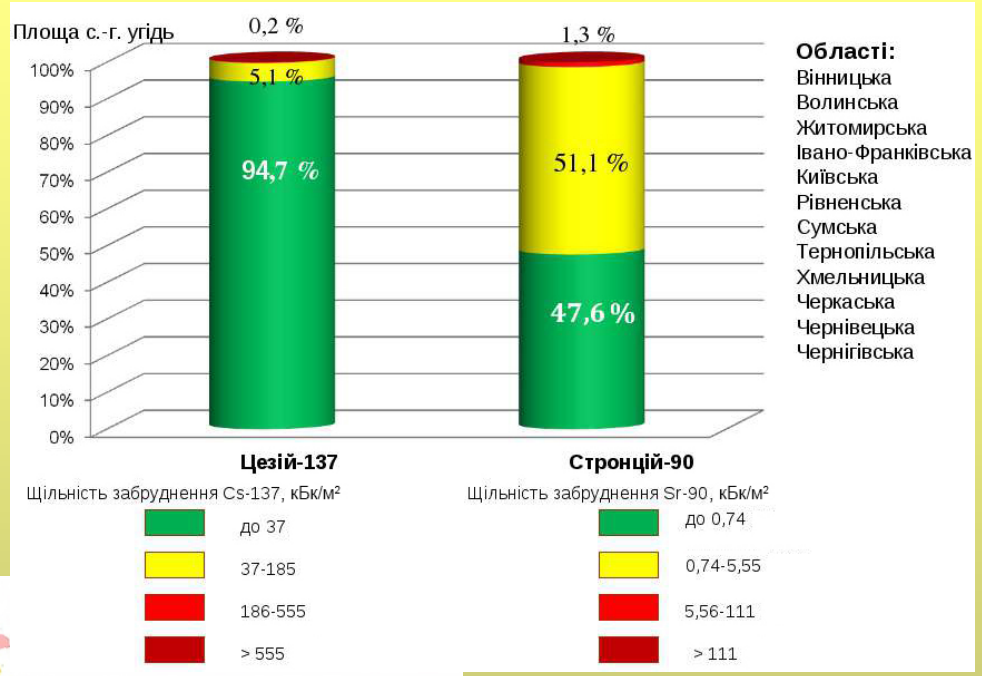

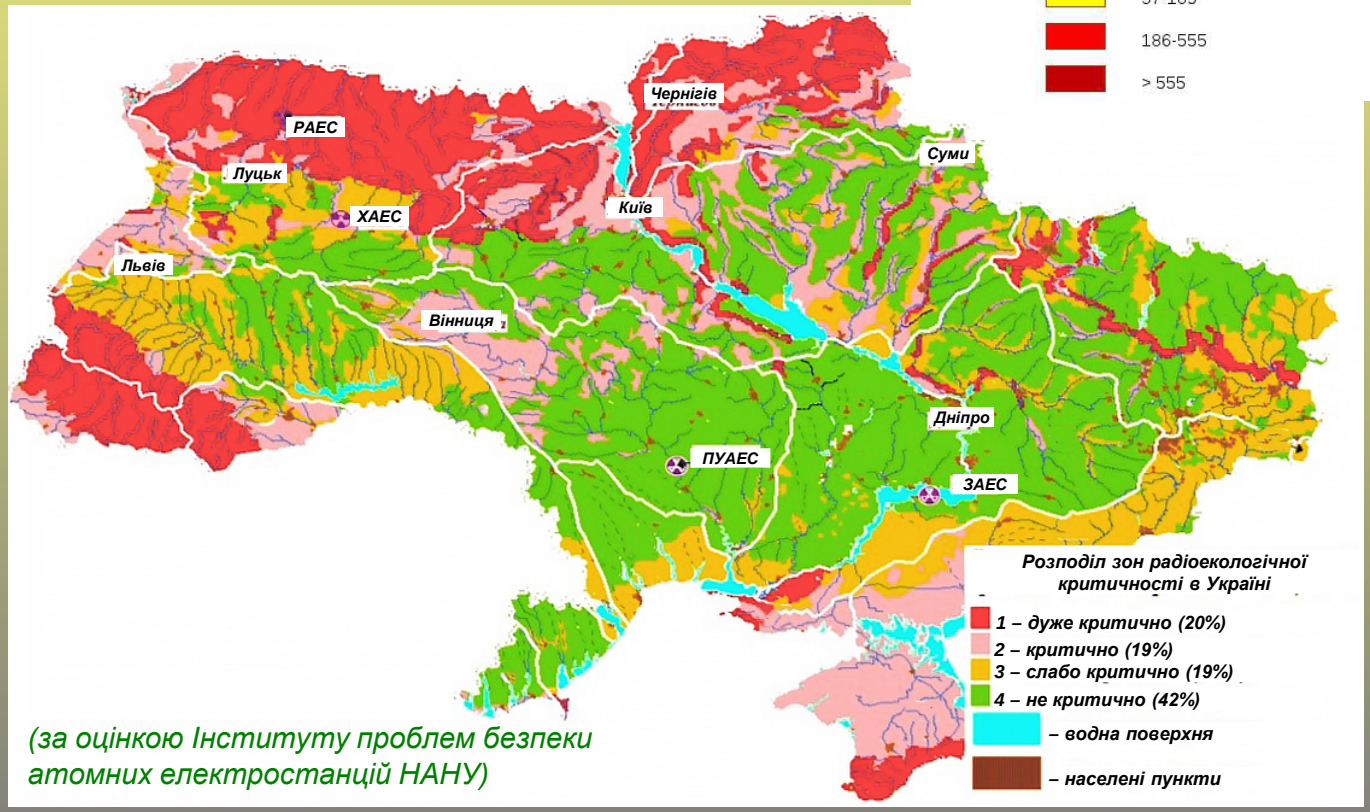

(за оцінкою Інституту проблем безпеки атомних електростанцій НАНУ)

РОЗПОДІЛ ЗОН РАДІОЕКОЛОГІЧНОЇ КРИТИЧНОСТІ ЗА ГІДРОГРАФІЧНИМИ РАЙОНАМИ ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ

РОЗОРАНІСТЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ УГІДЬ У РЕГІОНАХ УКРАЇНИ

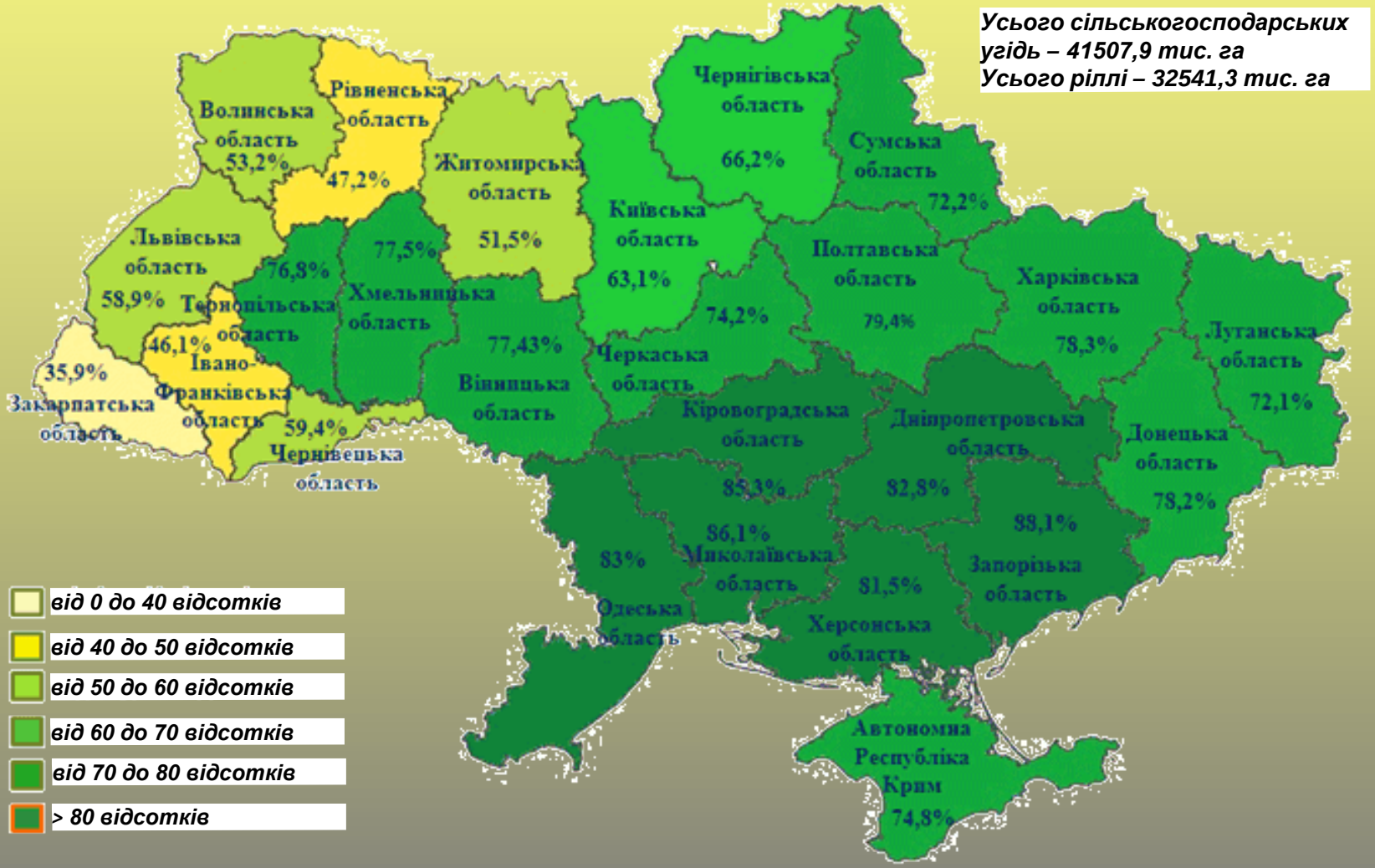

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО КУРСУ (EUROPEAN GREEN DEAL)

(за даними Європейської Комісії)

ВУГЛЕЦЕЄМНІСТЬ ВВП (CO_2/ВВП (ЗА ПКС))

Регіон/ Країна	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ЕС	0,22	0,22	0,21	0,21	0,20	0,20	0,19	0,18	0,18	0,17	0,17
Данія	0,16	0,15	0,15	0,15	0,13	0,11	0,12	0,10	0,09	0,10	0,09
Франція	0,13	0,13	0,13	0,13	0,12	0,12	0,12	0,11	0,11	0,11	0,11
Мальта	0,32	0,31	0,30	0,30	0,29	0,30	0,25	0,23	0,15	0,11	0,12
Австрія	0,18	0,17	0,16	0,18	0,17	0,16	0,16	0,15	0,15	0,15	0,15
Бельгія	0,21	0,22	0,21	0,22	0,19	0,19	0,19	0,18	0,18	0,18	0,17
Німеччина	0,22	0,22	0,22	0,22	0,21	0,21	0,21	0,20	0,20	0,19	0,19
Угорщина	0,38	0,37	0,36	0,36	0,35	0,33	0,30	0,29	0,30	0,30	0,30
Чехія	0,59	0,55	0,54	0,54	0,52	0,50	0,49	0,46	0,44	0,44	0,42
Польща	0,71	0,67	0,64	0,63	0,64	0,60	0,58	0,56	0,52	0,51	0,51
Україна	2,04	1,92	1,91	1,96	1,95	1,91	1,85	1,74	1,55	1,59	1,35

ВИКЛИКИ, ЯКІ СЬОГОДНІ СТОЯТЬ НА ЗАВАДІ РЕАЛІЗАЦІЇ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО КУРСУ

1. ЕКОНОМІЧНИЙ СПАД: Пандемія спричинила масштабні негативні економічні наслідки. Головний аргумент – недостатність фінансування.

2. РІЗНІ НАЦІОНАЛЬНІ ЕКОНОМІЧНІ ІНТЕРЕСИ: Успіх ЄС у реалізації цілей Угоди залежатиме від колективних зусиль усіх країн та досягнення консенсусу

3. ЗАКОНОДАВЧЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ПІДТРИМКА НАСЕЛЕННЯ: Необхідним залишається ухвалення законодавства для критичних секторів економіки, з чіткими та досяжними цілями, визначенням конкретних кроків та механізмів досягнення цілей.

4. ГЛОБАЛЬНИЙ ПІДХІД: Залучення максимальної кількості країн-учасників, в першу чергу найбільших економік світу.

5. ФІНАНСУВАННЯ: Необхідно мати засоби для досягнення поставлених цілей. На реалізацію Угоди на період 2021-2030 рр. Єврокомісія пропонує мобілізувати €1 трлн. Тут викликом є рівномірний розподіл фінансування між країнами.

(«Європейський зелений курс: можливості та загрози для України»)

КЛІМАТИЧНИЙ ПАКТ ТА КЛІМАТИЧНИЙ ЗАКОН
ІНВЕСТИЦІЇ У БІЛЬШ РОЗУМНИЙ ТА ЕКОЛОГІЧНИЙ ТРАНСПОРТ
ПРАГНЕННЯ ДО ЗЕЛЕНІШОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ
ЛІКВІДАЦІЯ ЗАБРУДНЕННЯ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СПРАВЕДЛИВОГО ПЕРЕХОДУ ДЛЯ ВСІХ
ФІНАНСУВАННЯ ЗЕЛЕНИХ ПРОЕКТІВ
ЗРОБИТИ БУДІВЛІ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНИМИ
ВЕДЕННЯ ЗЕЛЕНИХ ЗМІН НА ГЛОБАЛЬНОМУ РІВНІ
ВІД ФЕРМИ ДО ВИДЕЛКИ
ОХОРОНА ПРИРОДИ
ПРОСУВАННЯ ЧИСТОЇ ЕНЕРГІЇ
Європейський зелений курс

ОСНОВНІ ЦІЛІ СЕКТОРУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ У МЕЖАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО КУРСУ

ОСНОВНІ ЦІЛІ ЄЗК: ЗЕЛЕНЕ СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

- основне завдання – забезпечення харчової безпеки
- стале первинне виробництво
- стале споживання та здорове харчування
- скорочення відходів продуктів харчування

ЩО ВАЖЛИВОГО ДЛЯ УКРАЇНИ?

- посилення екологічних вимог до с/г продукції, що розміщується на ринку ЄС
- Україна має значний потенціал для розширення органічного виробництва

ОСНОВНІ ПУНКТИ СТРАТЕГІЇ ЄС «ВІД ФЕРМИ ДО ВИДЕЛКИ» НА ПЕРІОД ДО 2030 Р.

- скорочення використання небезпечних пестицидів на 50%;
- скорочення використання антибіотиків у тваринництві на 50%;
- розширення частки органічного виробництва до 25% від загального виробництва;
- зменшення використання добрив на 20%.

ПОРІВНЯННЯ УКРАЇНИ З КРАЇНАМИ ЄС ТА США В ПИТАННІ ВИХІДНИХ ПОКАЗНИКІВ В КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ЦІЛЕЙ СТРАЕГІЇ «ВІД ФЕРМИ ДО ВИДЕЛКИ»

Регіон/ країна	Врожайність кукурудзи, т/га	Внесення азоту, кг/га	Використання пестицидів, кг/га
ЕС	8,4	90	3,1
США	11,8	73	2,5
Україна	7,8	42	0,75

НЕОБХІДНІ ЧИНИКИ, ЯКІ НЕОБХІДНО ВРАХВАТИ УКРАЇНІ ПРИ РОЗРОБЛЕНІ ЗАКОНОДАВСТВА В РАМКАХ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ НОРМ «ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО КУРСУ»

- поточний стан розвитку аграрної галузі;
- рівень готовності українських виробників і відповідні програми державної підтримки;
- визначені відповідальні особи у органах влади, які з практики розуміються на потрібних та дієвих механізмах та інструментах реалізації заходів у рамках «Європейського зеленого курсу», а також запрошені фахівці з ЄС.

ІНВЕСТИЦІЇ, НЕОБХІДНІ ВІТЧИЗНЯНОМУ АПК В РАМКАХ ВПРОВАДЖЕННЯ «ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО КУРСУ»

- 2,6 млрд євро – для сталого управління (моніторингу) ґрунтами;
- 1,4 млрд євро – для сталого управління (моніторингу) гноєм;
- 600 млн євро – для управління лісосмугами (наразі в кадастрі інформації немає).
- 2,2 млрд євро – для зменшення використання викопного палива с/г технікою.

СПЕКТР ОСНОВНИХ ВИСНОВКІВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО КУРСУ ДЛЯ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ МОЖЛИВОСТЕЙ ТА ЗАГРОЗ

ВИСНОВОК 1: **Зміна клімату – безумовний пріоритет ЄС.**

ВИСНОВОК 2: **Реалізація ЄЗК створює для України низку стратегічних можливостей для розвитку.**

ВИСНОВОК 3: **Окрема група нових можливостей для України є геополітичною.**

ВИСНОВОК 4: **«Домашнє завдання» – це ключ до можливостей та засіб протидії загрозам.**

ВИСНОВОК 5: **ЄЗК створює низку загроз для України.**

ВИСНОВОК 6: **Ключова загроза – обмеження доступу українських товарів на ринки ЄС та нові нетарифні бар'єри у торгівлі.**

(«Європейський зелений курс: можливості та загрози для України»)

ДЯКУЮ ЗА
УВАГУ!